

Svartlamon – Et byøkologisk forsøksområde i Trondheim

1947 – regulert
til industri- og
næring.
Kamp gjennom
hele 90-tallet for
bevaring og for å
unngå riving.

Svartlamon

[Store norske leksikon](#) / [Geografi](#) / [Norges geografi](#) / [Trøndelag](#) / [Trondheim](#)

Svartlamon er et boligområde på østkanten i [Trondheim](#). Området ligger i trekanten mellom [Meråkerbanen](#), [Strandveien](#)/[Nyhavna](#) og industriområdet [Reina](#).

OGSÅ KJENT SOM: Svartlamoen, Svart-Lademoen

Navnet var opprinnelig en nedsettende betegnelse på den mest fattigslige delen av bydelen [Lademoen](#), som bestod av arbeiderboliger. Saken om bevaring av Svartlamoen som boligområde har vært en av de hardeste politiske stridssakene i Trondheim.

Bevaring og rehabilitering

Området var allerede fra 1947 regulert til industriformål, men de unge og stort sett radikale beboerne kjempet på 1990-tallet meget sterkt for bevaring, og i 1998 klarte *Svartlamon beboerforening*, med god støtte utenfra, å bevare Svartlamoen som rent boligområde. Etter et konstruktivt samarbeid mellom beboerne og Trondheim kommune ble området omregulert til *byøkologisk forsøksområde* i 2001, og er i ettertid ofte beskrevet som en «alternativ» bydel.

Flere av bygningene er i ettertid blitt rehabilitert og det er oppført nye bygg, blant andre [Strandveien 37](#), en fem-etasjes bygård i massivt tre som ble oppført i 2005 av [Bredeland og Kristoffersen Arkitekter AS](#).

Les mer i Store norske leksikon

Svartlamon i 2006.

Mahlum.

Lisens: [Falt i det fri](#) (Public domain)

Svartlamon

Av [Aslak Raanes](#).

Lisens: (CC BY-NC-SA)

220 voksne, 80-90 barn
bosatt på Svartlamon

10-11 personer har bodd her
siden starten av 2000-tallet,
gjennomsnittlig botid er ca
10 år

Av 151 leieforhold blir 5-7
leiligheter blir ledig i året

Gjennomsnittsalder er 35 år

Lite areal – stor oppmerksomhet

Ladeparken ca 20 DA

Svartlamon ca 24 DA

- «Svartlamon representerer et kontinentalt levesett der oppussing og rehabilitering ikke dreier seg om å slå naboen i fasjonable bad eller kjøkkener. Det handler om reell frihet til å skape» Sjur Harby, arkeolog
- «Vi mener det er et privilegium å få lov til å leve slik vi gjør, at ikke alt trenger å være nytt, og dermed dyrt å leie» beboer
- «Mulighet for å bo og leve et liv som har rikdom i medmenneskelighet, åpenhet, kreativ utfoldelse i sosiale og kulturelle fora i stedet for jaget etter kapital til nytt hus, bil og materielle verdier» beboer

«Jeg liker verdiene Svartlamon står for, og hvordan de kommer til uttrykk. For eksempel går det an å velge å dele støvsuger med naboen, sånn at man kan være litt mer avhengig av hverandre – og litt mindre avhengig av hver sine ting.»

Hvorfor trenger vi en ny boligpolitikk?

«De fleste finner seg til rette i det private leiemarkedet»
(boligpolitisk plan s.5)

«Privat leiebolig er en fullgod løsning for de fleste»
(boligpolitisk plan s. 89)

«Sokkel- og ekstraboligsegmentet er ikke egnet til å ivareta nødvendig bostabilitet for varige leietakere, herunder barnefamilier» (s. 57)

«Husholdningens gjeld i forhold til inntekt (er) historisk høy»
(s.59)

«Det er sannsynlig at utvelgelse og diskriminering er sterkere blant småskala-utleiere enn blant profesjonelle utleiere» (s.64)

«Det norske leiemarkedet fungerer best for personer med en kort horisont til å leie» (s. 64)

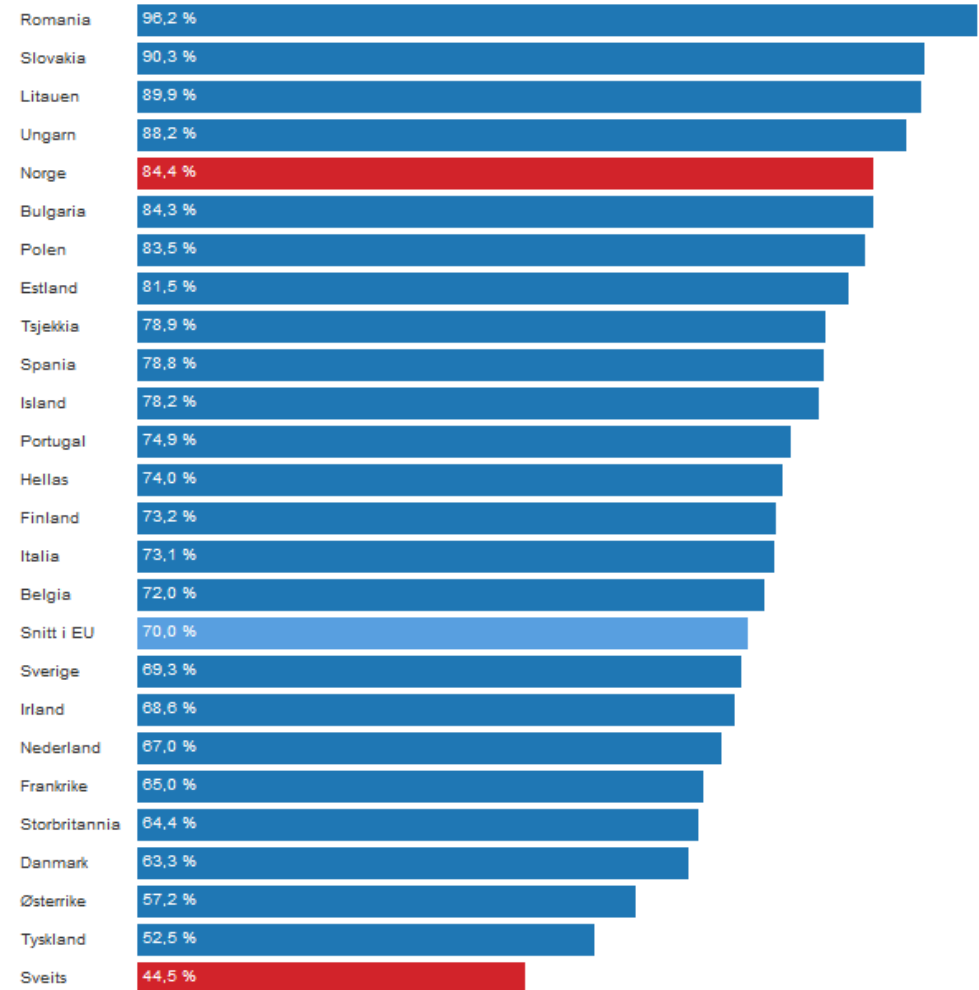
Selveierlinjen – en politisk ideologi, ikke en vedtatt sannhet

Den 3.boligsektor er vanlig i de fleste land vi sammenligner oss med.

(bilde hentet fra Aftenposten
27.desember 2016)

Så mange eier sin egen bolig

Andelen personer som bor i en bolig husholdningen selv eier.

Kilde: Eurostat Hent data

Aftenposten

Trondheim -- foregangsby i Norge for den 3. boligsektoren

Svartlamon i media 2018-2019:

Vi har vært omtalt i 29 ulike medieoppslag de to siste årene, og boligstiftelsen har holdt 29 omvisninger og foredrag for bl.a. Storbynettverket, Leieboerforeningen i Sverige, Drammenskonferansen, Husbanken, Oslo kommune, Elektroforeningens fagforening, Oslo ombyggingskonferanse mm. Interessen for bydelen er stor!

Dette er prosjektene som fikk byggeskikkpris i Trondheim

Et kvartal på Kalvskinnet og eksperimentboligene på Svartlamon, fikk pris og heder for byggeskikk fredag.

Massiv støtte til Svartlamoen

- Jeg trodde først det var tittelen på et revynummer da jeg så oppslaget.

Fullstendig uaktuelt å rive Svartlamoen

Heldigvis er det ingen fare for at Frp's forslag om å rive Svartlamoen vil bli aktuell politikk. Hadde partiet fått viljen sin, ville Trondheim blitt en gråere, mer ensformig og mindre klimavennlig by.

Publisert: 27 august 2019 06:45 AM

Sist oppdatert: 27 august 2019 06:45 AM

Frp's andrekandidat i Trondheim, Johan Nordbøe, brukte store ord i Adresseavisen mandag. Han vil jevne hele Svartlamoen med jorda og bygge høye boligblokker på seks til åtte etasjer i stedet.

De 250 personene som bor på Svartlamoen kan ta det med ro. Frp's forslag fortøner seg som et panisk valgkamputspill fra et parti med elendige meningsmålinger. Det er helt uaktuelt å rive Svartlamoen. Bydelen fungerer godt og er et såkalt byokologisk forsøksområde der beboerne lever mer klimavennlig enn de aller fleste av oss. De har lavt forbruk og bor på få kvadratmeter.

ANNONSØRINNHold

-Jeg føler ikke tvil for Svartlamoen ofte må ta kampen. Det er da ingen andre områder som er så lett å ta, men det må det bli slutt på, sier Olav Bjelmo og Kathrine Staudal. De fryser av Frp's forslag om å rive Svartlamoen for utryllet området bedre og mer effektivt. FOTO: HANSEN/ANNA

ROY TOMMY BRÅTEN
976 86 723
Publisert: 27.08.2019 06:44
Sist oppdatert: 27.08.2019 08:25

Det sier Olav Sjølmo som mandag våknet opp til tittelen «Riv Svartlamoen, og bygg høyhus».

Byrådsutvalget

Svartlamoen måtte jevnes med jorda, for så å bygges opp igjen tett og høy.
- Når Nyhavna skal bli en ny og pulserende bydel med både bolig og næring er det helt naturlig at vi gjør noe med Svartlamoen, sa Nordbøe.

Sjølmo, som er daglig leder i Svartlamoen kultur- og næringsstiftelse bor i bydelen som Nordbøe vil bygge opp på nytt. Etter at han fikk summet seg, var han usikker på om han skulle le eller grine.

- Det er veldig lett å ta Svartlamoen. Hvorfor ødelegge et allerede godt eksisterende miljø, sier han, og får støtte fra alle politiske partier (les mer lenger ned i saken)

Sjekk boligen
VOLDGATA 8
LILLESTRØM, 58m²
4 091 092,- / Fellesut: 3037,-
DNB Eiendom

SISTE NYTT

18.04 Skala utsett da Vålerenga sikret segjort med ti mann - Skandalestemning
20.05 Kristiansund beret da Pellegriño scoret tre
20.05 Hovland med to ganger

«Ved å være deltakere i å utforme omgivelsene sine heller enn passive forbrukere, oppstår tilknytning, ansvarsfølelse og evne til omstilling og endring. Dagens tilnærming til bærekraftig arkitektur handler ensidig om å kutte klimagassutslipp og å redusere energiforbruk, uten at en tar tak i kjernen av problemet, at boligen først og fremst har en økonomisk betydning, mer spesifikt som et investeringsobjekt.» Trygve Ohren – Nøysom arkitekter

Hva er Svartlamon?

- Et boligområde med svært blandet befolkning når det kommer til økonomisk, kulturell og sosial kapital. Sentrumsområde med høyest barnetetthet.
- Evalueringen i 2016 viste at rundt 20 % av svartlamonittene hadde hatt krav på kommunal bolig dersom de bodde et annet sted.
- Alle leier på likt grunnlag med lave husleier, men med stor egeninnsats når det kommer til vedlikehold og drift av boligene og uteområder, medvirkning og medbestemmelse, organisering av området og utviklingen av dette. Skaper eierskapsfølelse!

Trondheim kommune trekker frem Svartlamon som et svar på FNs bærekraftsmål nr 1.

Sosial boligbygging for å bekjempe fattigdom

Stadig flere mennesker faller utenfor boligmarkedet. Derfor er det stort behov for å tenke nytt når man skal bygge nye boliger fremover.

For fire år siden ble det bygd nye rekkehus på Svartlamoen. Arkitektene ønsket å bevare området karakter samtidig som de blant annet prøvde ut uvanlige naturlige materialer i isolasjonen (På bildet fra venstre: Cathrine Rønningen, Haakon Haanes og Trygve Ohren med lille Bastian) Foto: Trondheim 2030.

FNs bærekraftsmål 1 sier dette om å utrydde fattigdom:

For å bekjempe fattigdom må den økonomiske veksten være inkluderende og fordeles jevnere blant land og befolkning. Land må derfor investere i viktige sosiale tjenester, og gi like muligheter til alle sine borgere.

Økende boligpriser og krav om høy egenandel gjør at flere og flere mennesker ikke har mulighet til å eie egen leilighet:

- Dagens boligproduksjon kjennetegnes av en markedsbasert boligpolitikk, og ivaretar i for liten grad samfunnets mål om sosialt inkluderende og klimavennlige by- og boligomgivelser, sier Eli Støa, arkitekt og professor ved Fakultet for arkitektur og design ved NTNU og leder av Bopilot, til norske arkitekters landsforbund.

Den tredje boligsektor - Svartlamoen

Kommunen og Svartlamon har skapt planregulering og boformer som vekker nasjonal og internasjonal oppmerksomhet og som innebærer at folk faktisk lever mer sosialt og økologisk bærekraftig, gjennom å dele på ressurser og skape ting sammen. (FNs bærekraftsmål nr 3, 5, 11, 12 og 16)

Utadrettede virksomheter på Svartlamon

- Folkekjøkkenet på infokafeen
- Samvirkelaget
- Remida
- Rake arbeidsfellesskap
- DansIt
- Ivar Matlaus bokkafe
- Galleri Blunk
- Ramp pub og restaurant
- Svartlamon damekor og Svartlamon hardkor
- 72 organisasjoner og foreninger
- 27 band øver på området
- Verkstedhallen og Lobbyen
- Svartlamon kulturbarnehage
- Gratisbutikk
- Slanghagen
- Lamon-honning
- Todal Musikk og Hermetikk
- Tekstilverkstedet

Hva er Svartlamon for
dets innbyggere?:
Trygghet, tilhørighet,
kulturliv, samhold,
dugandsånd, mangfold,
medvirkning, kreativitet,
alternativ, åpenhet,
sympati, fellesskap,
gjenbruk, deling, frihet,
engasjement, egenart,
raushet, nestekjærlighet,
selvbestemmelse, kunst
og musikk,
eksperimentering, tid.

“Lave husleier, medvirkning og
nære naboforhold gir bedre
livskvalitet og frihet”

Takk for meg!

boligstiftelsen@svartlamon.org
Svartlamon.org

